

עפ"ת 23698/03/15 - המערער מדינת ישראל נגד המשיב חיים לוי

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

עפ"ת 23698-03-15 מדינת ישראל נ' חיים

עפ"ת 23616-03-15 חיים לוי נ' מדינת ישראל

לפני

כב' הנשיא אברהם טל, אב"ד כב' השופט ד"ר שמואל בורנשטיין כב' השופטת מיכל ברק נבו

המערער מדינת ישראל

נגד

המשיב חיים לוי

פסק דין

לפנינו ערעור וערעור שכנגד על גזר דינו של בית המשפט לתעבורה מחוז מרכז (ס. הנשיא כב' השופט י' צימרמן) מיום 29.1.15 בגמ"ר 5966-10-11 לפיו הורשע המערער בעבירה של גרימת מוות בנהיגה רשלנית לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), ונידון ל - 6 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לפסילת רישיון נהיגה לתקופה של 8 שנים, למאסר מותנה בן 10 חודשים למשך 3 שנים, שלא יעבור על העבירה בה הורשע או ינהג בזמן פסילה ולתשלום פיצויים לטובת עזבון המנוחה בסך 20,000 ₪, אשר ישולמו ב - 25 תשלומים, החל מיום 1.3.15.

עיקרי העובדות:

ביום 11.1.11 בשעה 17:10 נהג המערער ברכב מסחרי מסוג מיצובישי בכביש 431 בנתיב הימני מתוך שלושה נתיבי נסיעה, כשהראות טובה ושדה הראייה שלו פתוח למרחק 200 מטרים. אותה שעה שהתה גב' רונית בורוכוב (להלן: "המנוחה") ברכב מסוג סוזוקי על גבי השול הימני.

המערער סטה מנתיב נסיעתו לעבר השול הימני והתנגש עם חזית רכבו באחורי צד שמאל של רכב הסוזוקי. כתוצאה מכך נפגעה המנוחה באורח אנוש בראשה וסבלה, בין היתר, מדימום מוחי קשה, קרע בטחול, שברים בחוליה הצווארית ושברים בצלעות. כתב האישום הוגש בתחילה ביום 31.10.11 בעבירות של סטייה מנתיב נסיעה, נהיגה רשלנית, גרימת נזק וגרימת חבלה של ממש, אך בעקבות פטירת המנוחה ביום 19.10.12 הגישה הפרקליטות ביום 25.7.13 כתב אישום מתוקן בעבירה של גרימת מוות ברשלנות. בתחילה כפר המערער באישום ולאחר מספר דיונים, בפתחו של דיון

הוכחות מיום 9.9.14, הודה המערער בעובדות כתב האישום והורשע על פי הודאתו.

תסקירי שירות המבחן

מתסקיר שירות המבחן עולה שהמערער גדל במשפחה קשת יום בשכונה בעייתית ועבד לפרנסת משפחתו. לאחר שחרורו מצה"ל, החל לעבוד כעצמאי אך נקלע לחובות וחזר לעבוד כשכיר.

המערער נשוי ואב לשתי בנות ומשפחתו חיה בצמצום.

המערער טוען שלא הבחין ברכב של המנוחה ובהמשך התמודד עם ההליך המשפטי מבלי ששיתף את משפחתו.

שירות המבחן התרשם שהמערער מתפקד באופן נורמטיבי בתחומי עבודה ומשפחה, מבטא אחריות כלפי משפחתו ובאשר לעבירה הוא לוקח אחריות, מבטא חרטה, צער ותחושת אונים כלפי תוצאותיה.

שירות המבחן המליץ להטיל על המערער מאסר בדרך של עבודות שירות או להטלת מאסר לריצוי בפועל לתקופה קצרה בלבד.

גזר הדין

במסגרת גזר הדין שקל בית משפט קמא את התוצאה הקשה לה גרם הנאשם והסבל הרב שנגרם למנוחה ולמשפחתה משך כשנתיים עד לפטירתה, תוך שציין את ההלכה כי מי שגרם בנהיגה רשלנית למותו של אחר ייגזר דינו למאסר בפועל. ברם, בהתחשב בכך שרמת רשלנותו של המערער אינה ממושכת וגבוהה אלא מדובר בכשל רגעי ונקודתי ובשל העדר נתונים לקביעת הגורם לסטייתו לעבר שול הדרך וכן בהתחשב בעברו הפלילי והתעבורתי של המערער הכולל הרשעות בעבירות רכוש ו-35 הרשעות בעבירות תעבורה, בהן עבירות מהירות ועבירות נהיגה ללא רשיון נהיגה בתקף, דן בית משפט קמא את המערער לעונשים שלעיל.

נימוקי הערעורים

המדינה מבקשת להחמיר בעונש המאסר שהוטל על המשיב מהנימוקים כדלקמן:

1. העונש מקל עם המערער וסוטה מענישה ראויה אשר עומדת על פי הפסיקה על כ-15 חודשי מאסר בפועל, בניגוד לקביעת בית משפט קמא לפיה מתחם הענישה ההולם נע בין 6 עד 24 חודשי מאסר בפועל, המבוססת על פסק דין שאינו עדכני (רע"פ 5619/12 סובחי חמאד). מכל מקום, אין להעמיד את העונש על הרף התחתון של מתחם הענישה.
2. בית משפט קמא שגה בקביעה כי מדובר ברשלנות רגעית ונמוכה כאשר למעשה מדובר בהתעלמות של המערער מהנעשה בדרך ולכן רשלנותו נמשכת.

מימד הזמן אינו תוחם את גבולותיה של הרשלנות ואיננו מצביע על כך שמדובר ברשלנות קלה. בנוסף, המשיב הודה בעובדות כתב האישום לפיהם לא שם ליבו אל הנעשה בדרך לפניו; לא הבחין ברכב הסוזוקי עד לאחר רגע הפגיעה וסטה מנתיב נסיעתו אל השול הימני ללא סיבה מוצדקת. לפיכך מעשיו של המערער הצדיקו הטלת עונש מאסר ממושך.

3. בית משפט קמא לא מצא נסיבות אישיות יוצאות דופן של המערער השוללות מאסר בפועל. ברם, היה על בית המשפט לתת משקל רב יותר לעברו הפלילי והתעבורתי של המערער, אשר החמיר עד לעבירה הנוכחית. אין לגזור גזירה שווה מנאשמים נעדרי עבר פלילי או תעבורתי לעניינו של המערער.
4. יש להעמיד את מתחם העונש ההולם על 12-24 חודשים בפועל ולהחמיר בעונש המאסר שהוטל על המשיב.

נימוקי הערעור של המערער (המשיב)

המערער מבקש לשנות את אופן ריצוי עונש המאסר לדרך של עבודות שירות, מן הטעמים הבאים:

1. נגרם למערער עינוי דין בשל שיהוי והתמשכות ההליך הפלילי בבית משפט קמא בעקבות תיקון כתב האישום לאחר כשנתיים ממועד הגשת כתב האישום המקורי ובקשת המדינה בפתח דיון ההוכחות שנקבע ליום 9.9.14, לדחות את מועד ההוכחות על מנת לנסות לאתר עדה נוספת.
2. בית משפט קמא קיבל את הטענה כי רף הרשלנות שגילה המערער היה נמוך והיה עליו לקבל את הטענה בדבר רשלנות תורמת של הנהגת המנוחה, אשר עמדה על השוליים בדרך בין עירונית ולא נקטה אמצעי זהירות כגון אורות מהבהבים או הצבת משולש אזהרה.
3. לפי גיליון הרשעותיו של המערער הרשעתו האחרונה הייתה בשנת 2008 בעבירה של עימות עם פקח עירוני. למרות שנזקפו לחובתו 35 הרשעות בעבירות תעבורה, מחציתן קשורות לתוקף מסמכי רישוי והן התמעטו בשנים האחרונות, כאשר בארבע השנים מאז קרות התאונה נשוא כתב האישום הוא לא עבר כל עבירה.
4. תסקיר שירות המבחן מתאר כי המערער מתפקד באופן נורמטיבי בתחומי עבודה ומשפחה, הביע חרטה ומתמודד עם קושי נפשי בעקבות התאונה.
5. בשל רף הרשלנות הנמוך שגילה המערער, היה על בית משפט קמא לפסוק עונש מאסר לריצוי בעבודות שירות.

דין והכרעה

1. אנו רואים עין בעין עם ביהמ"ש קמא את פגיעתו של המערער (המשיב) בערך העליון של קדושת חיי אדם המחייב, עפ"י הפסיקה הנוהגת הטלת עונש מאסר לריצוי מאחורי סורג ובריח ולא בעבודות שירות, כפי שמבקש המערער בהתבסס על תסקיר שירות המבחן. (ראה עפ"ת (מחוזי מרכז - לוד) 25567-03-13 גליבוב נ' מדינת ישראל, ע"פ (מחוזי ב"ש) 34988-08-10 מציוק נ' מדינת ישראל ורע"פ 5263/14 תומר זוהר נ' מדינת ישראל מפי כב' השופט מלצר, ניתן ביום 8/9/14).

2. כך הם פני הדברים במיוחד במקרה שבפנינו לאור הסבל שסבלו המנוחה ובני משפחתה מאז שהמנוחה נפצעה קשה בתאונה ועד שנפטרה מפציעה ולאור הסבל שסובלים בני משפחתה מאז פטירתה.
3. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, איננו מקבלים את טענת הרשלנות התורמת של המנוחה שנטענה בפניו ע"י ב"כ המערער שכן אין בעובדה שרכבה של המנוחה עמד על שול הדרך כדי ללמד על רשלנות מצד המנוחה.
4. איננו מקבלים את הערכת בימ"ש קמא בכל הקשור לרמת רשלנותו של המערער לפיה לא מדובר ברשלנות ממושכת וגבוהה.
- גם אם לתאונה לא קדמו נהיגה במהירות מופרזת או נהיגה בשכרות או בעייפות מצד המערער, אין בכך כדי להביא למסקנה לפיה מדובר ברשלנות המצדיקה, יחד עם נסיבות שאינו קשורות בביצוע העבירה, הטלת עונש מאסר למשך 6 חודשים, גם אם לא ניתן לרצותם בעבודות שירות.
5. עפ"י הנטען בסעיף 1 לעובדות כתב האישום בהן הודה המערער, הוא נהג בנתיב הימני מתוך שלושה נתיבי נסיעה בכביש ותנאי הדרך עובר לתאונה תוארו בסעיף 2 לכתב האישום כך:

"אותה עת תנאי הדרך היו כדלקמן:

- א. **כביש בין עירוני, מהירות מותרת 110 קמ"ש, 3 נתיבי נסיעה לכיוון ישר.**
- ב. **כביש אספלט תקין ויבש.**
- ג. **מזג אוויר נאה, ראות טובה, שדה ראייה בכיוון נסיעתו של הנאשם פתוח לפניו ל - 200 מטרים לפחות."**
6. לאור תנאי הדרך כמתואר לעיל, יש בסטייתו הבלתי מוסברת של המערער לשול הדרך ופגיעתו ברכבה של המנוחה כדי להביא למסקנה שלא מדובר ברמת רשלנות המצדיקה את עונש המאסר שהוטל ע"י בימ"ש קמא.
- יש לזקוף לחובתו של המערער את מחדלו מלהבחין ברכבה של המנוחה ממרחק של 200 מ' לפחות, וזאת סטייתו לשול הדרך מבלי שנתן הסבר למחדלים אלה, למרות שהדבר היה אמור להיות בידיעתו.
7. לאור האמור לעיל אנו סבורים שהרף התחתון של עונשו של המערער במקרה שבפנינו, בהתחשב בנסיבות שקשורות בביצוע העבירה, צריך לעמוד על שנת מאסר בפועל.
8. בע"פ 6755/09 **ארז אלמוג נ. מדינת ישראל** קבע כב' השופט הנדל כללים מנחים באשר לענישה הראויה בעבירה של גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות, ואלה הם: האחד, **"ראוי לגזור על הנאשם עונש מאסר בפועל ופסילה מלנהוג לתקופה הולמת, הן בשל עקרון קדושת החיים והן משיקולי הרתעה"**; השני, **"בדרך כלל, נסיבותיו האישיות של הנאשם בעבירה זו אינן בעלות משקל כבעבירות אחרות המלוות בכוונה פלילית, הן בשל אופייה המיוחד של העבירה הנדונה והן בשל ביצועה השכיח גם על ידי אנשים נורמטיביים"**, והשלישי **"אמת המידה הקובעת בעבירה זו היא דרגת הרשלנות"** (עמ' 2 לפסה"ד).

עוד קבע שם בית המשפט כי:

"אין זה נכון מבחינת תורת הענישה לדון בעניינו של נאשם במנותק ממאורעות הזמן והתקופה. נהיגה אלימה בכבישים הפכה לרעה החולה של תקופתנו. בתי המשפט מצווים להחמיר עם עברייני תנועה. יש להירתם למניעת התופעה ולהגן על בטחון הציבור ושלומו, בין היתר באמצעות הרחקת נהגים מסוכנים פורעי חוק מהכביש לתקופה ראויה. הצורך להחמיר בעונש בגין עבירת גרימת תאונת דרכים קטלנית ברשלנות כמובן איננו פוטר את בית המשפט מלבחון את המקרה הקונקרטי בצורה מידתית. נהפוך הוא. בדיקה כזו תביא להקלה מסוימת בענישה בתיק אחד ולהחמרה מסוימת בתיק אחר" [עמ' 2].

9. בימ"ש קמא לא התעלם מעברו הפלילי והתעבורתי של המערער וגם אם לא מדובר בעבר פלילי מהזמן האחרון, הרי גם הוא לא מצדיק הטלת עונש מאסר למשך 6 חודשים.

10. אף אנו, כמו בימ"ש קמא, איננו מתעלמים מהודאת המערער, גם אם באה בשלב מאוחר יחסית ומהתמשכות ההליכים, במהלכם נפטרה המנוחה גם אם נגרמה בחלקה ע"י המערער.

כך גם איננו מתעלמים מהנסיבות האישיות של המערער כפי שתוארו בתסקיר המבחן ובטיעוני בא כוחו בפני בימ"ש קמא ובפנינו, אף גם בהן אין כדי להצדיק סטייה ממדיניות הענישה כפי שנקבעה בפסיקה שהוצגה בפנינו.

11. לאור כל האמור לעיל ובהתחשב בכלל לפיו ערכאת ערעור לא ממצה את הדין עם נאשם שהחליטה להחמיר בעונשו, אנו מקבלים את ערעור המדינה בעפ"ת 23698-03-15 וקובעים כי המשיב (המערער) ירצה שנת מאסר בפועל.

12. אנו דוחים את ערעור המערער (המשיב) בעפ"ת 23616-03-15.

13. המערער יתייצב לריצוי מאסרו בבית סוהר הדרים, ביום 2.8.15 עד השעה 10:00, או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודת זהות ופסק דין זה.

על ב"כ המערער לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיון מוקדם, עם ענף אבחון ומיון של שב"ס, טלפונים: 08-9787377, 08-9787336.

התנאים שנקבעו לעיכוב ביצוע עונש המאסר יעמדו בתוקפם עד להתייצבות המערער (המשיב) לריצוי עונשו.

ניתן והודע היום 23.06.15 ו' תמוז תשע"ה, במעמד ב"כ הצדדים והמשיב (המערער).

מיכל ברק נבו,
שופטת

ד"ר שמואל בורנשטין,
שופט

אברהם טל, נשיא
אב"ד